

Riktlinjer för enskilda avlopp i Mönsterås kommun

Tillhör miljönämndens beslut 2009-01-26, § 2

Postadress
Mönsterås kommun
Box 54
383 22 Mönsterås

Besöksadress
Kvarngatan 2

Telefon, växel
0499-17000
Telefax
0499-17900

E-post förvaltning
miljo@monsteras.se
Hemsida
www.monsteras.se

Postgiro
3 19 96-2

Bankgiro
855-6110

7/12

Riktlinjer för enskilda avlopp

Syftet med dessa riktlinjer är att säkerställa en enhetlig bedömning och handläggning och se till att enskilda avlopp, så långt det är möjligt för både befintliga och kommande, uppfyller höga men rimliga krav på:

- Miljöskydd
- Smittskydd
- Resurshushållning
- Säker funktion och användarvänlighet

Inledning

Utsläpp av avloppsvatten regleras i miljöbalken (SFS 1998:808) och i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (SFS 1998:899). Enligt miljöbalken 9 kap 7 § ska avloppsvatten renas eller tas om hand på något annat sätt så att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppkommer.

Naturvårdsverket har under 2006 kommit med allmänna råd angående små avloppsanläggningar för hushållspillvatten (NFS 2006:7). Allmänna råd är Naturvårdsverkets tolkning av gällande lagstiftning. I juli 2008 har en handbok kommit till de allmänna råden. De allmänna råden ställer nya krav på små avloppslösningar. Med utgångspunkt från dessa har miljönämnden tagit fram riktlinjer.

I de nya allmänna råden ligger betoningen på avloppsanläggningens funktion i stället för konstruktion.

Kommunerna ska bedöma om det finns områden i vilka det ska övervägas hårdare krav på rening, hög skyddsnivå och i vilka områden som normal skyddsnivå ska gälla. Detta dokument är ett underlag för prövning, dock måste val av anläggning utgå från behoven i det enskilda fallet, både med tanke på hälsoskydd och miljöskydd.

Varför rena avlopp?

Avloppsvatten från hushållen består av bad-, disk-, och tvättvatten (BDT-vatten) samt spolvatten från toaletten. Avloppsvattnet innehåller smittämnen (bakterier och virus), syreförbrukande ämnen och näringsämnen (bland annat kväve och fosfor).

Utsläpp av otillräckligt renat avloppsvatten påverkar både människor och miljön. Utsläpp av avloppsvatten kan orsaka övergödning av våra sjöar och vattendrag, förorening av dricks- och badvatten och förhöjda nitrathalter i grundvattnet. För att förhindra detta ska avloppsvattnet renas.

De miljömål som berörs är grundvatten av god kvalitet, levande sjöar och vattendrag, hav i balans samt levande kust och skärgård, ingen övergödning och god bebyggd miljö.

JFE

Läget i kommunen

Mönsterås kommun har ca 1100 enskilda avlopp. Kommunen har känsliga områden bland annat i form av kustområden och områden längst med Alsterån och Emån. Inventeringar har gjorts med ojämna intervall från och med 1979.

Ett antal område som ligger inom detaljplan (ex Nydala, Ödängla) eller naturreservat (Lövö) har särskilda bestämmelser angående vatten och avlopp.

Kunskapskrav

Den som ska anlägga en avloppsanläggning ska skaffa sig den kunskap som krävs för att skydda människors hälsa eller miljön. Den som inrättat eller driver en avloppsanläggning bör ta del av tillverkarens instruktioner, anlita sakkunnig eller på annat sätt, skaffa sig tillgång till kunskap så att anläggningen underhålls och sköts på ett sätt så att dess funktion säkerställs.

Funktionskrav på enskilda avlopp

Med funktionskrav menas att det är anläggningens funktion som är det viktiga, inte vilken teknik som används. Ofta finns det flera tekniker som uppfyller kraven på funktion.

För alla enskilda avlopp gäller de grundkrav som Naturvårdsverket har listat i sina allmänna råd samt även krav på hälsoskydd normal nivå och miljöskydd normal nivå.

Avloppsanläggningar belägna inom områden som klassas som hög skyddsnivå ska normalt klara högre krav på reningen av avloppsvattnet.

Se bilaga 1 för kriterier på grundkrav, normal och hög skyddsnivå.

För utsläpp av näringsämnen finns följande nivåer

Vid normal skyddsnivå ska följande reduktionsnivåer uppfyllas:

- Fosfor 70 %
- Organiska ämnen 90 %

Vid hög skyddsnivå ska följande reduktionsnivåer uppfyllas:

- Fosfor 90 %
- Organiska ämnen 90 %
- Kväve 50 %

Definition för område med hög och normal skyddsnivå

Inom kommunen gäller normal skyddsnivå med undantag för nedanstående områden.

Områden där hög skyddsnivå, miljö- och/eller hälsoskydd, bör gälla:

- Kustområde inom 300 m från havet.
- Områden inom 100 m från sjöar eller större vattendrag.
- Inom vattenskyddsområde för kommunal vattentäkt.
- Inom omvandlingsområden, dvs fritidshusområden där husen övergår till att vara permanentbostäder.
- Inom tätbebyggda områden med särskilda lokala föreskrifter, se bilaga 3.
- Om fastigheten ligger i ett område där recipienten eller omgivningen är känslig av andra skäl, exempelvis Natura 2000-områden, vissa naturreservat, rullstensåsar m fl.

I samtliga fall är det den sökande som ska visa att lokalisering och den valda tekniken uppfyller riktlinjerna. Varje ansökan kommer att bedömas enskilt.

Dimensionerande belastning

Den dimensionerande belastningen för ett hushåll bör grunda sig på ett antagande om lägst fem personenheter (pe) och åretruntboende om det inte finns starka skäl mot detta.

Tillstånd- och anmälningsplikt

Tillstånd krävs för att inrätta en avloppsanläggning som ska belastas med toalettavlopp. Tillstånd krävs också om man ansluter en vattentoalett till en befintlig avloppsanordning.

Tillstånd krävs för inrättande av förmultningstoalett eller annan toalett för slutlig behandling av latrin, eltoalett och torrtoalett med latrinkompostering.

Anmälan krävs för att inrätta avloppsanordning för BDT-avlopp förutom i vissa områden där det krävs tillstånd för dessa, se bilaga 3.

Anmälan krävs vid ändring av avloppsanordning om ändringen medför väsentliga ändringar.

Handlägningsrutiner

En ansökan ska innehålla den information som preciseras i de allmänna råden och den måste vara komplett innan den kan handläggas. Ansökningsblankett tillhandahålls av miljökontoret.

När kompletta handlingarna inkommit kan ärendet handläggas vidare. Detta omfattar bland annat besök på plats. Om förutsättningar finns ges tillstånd till att anlägga avloppsanläggningen. Grävarbetena får inte påbörjas förrän tillstånd har givits. Undantaget är grävning av provgrop.

Entreprenören ska när anläggningen är färdigställd lämna in kvalitetsförsäkringen på att anläggningen är utförd enligt tillståndet. Miljökontoret kan även slutbesiktiga anläggningen på plats.

Åtgärdande av befintliga avlopp

För att en befintlig avloppsanläggning ska vara godkänd krävs godkänd slamavskiljare samt en rening efter slamavskiljaren eller slutna tank. Anläggningen ska anpassas till den skyddsnivå som gäller för området.

Direktutsläpp till öppet vatten, dike, markledning, stenkista infiltrationsbrunn och liknande är normalt inte godtagbart.

Miljönämnden arbetar för att alla befintliga avloppsanläggningar uppfyller kraven för den skyddsnivå som gäller i området. En åtgärdsplan kommer att upprättas. I åtgärdsplanen prioriteras vilka områden som ska inventeras först och en tidsplan för arbetet.

När anläggningar renoveras, ändras eller åtgärdas på något annat sätt ska anpassning till de nya riktlinjerna ske.

Återföring av växtnäringsämnen

Mönsterås kommun har i dagsläget inget system för återföring av växtnäringsämnen till t ex jordbruket. Miljönämnden kommer att arbeta för att skapa förutsättningar för att sådana system tillskapas.

Uppdatering av riktlinjerna

Miljökontoret kommer att revidera riktlinjerna när lagförändringar sker och när kunskap och teknik har utvecklats.

Bilaga 1

Grundkrav, gäller inom alla områden

- Dag- och dräneringsvatten får inte ledas till avloppsanordningen.
- Avloppsanläggningen ska vara tät med undantag av eventuell infiltrerande del.
- Avloppsanläggningens funktion ska vara enkel att kontrollera.
- Avloppsanläggningen ska vara utformad så att underhåll och service underlättas.
- Avloppsanläggningen ska anläggas på ett sådant sätt och på en sådan plats att dess funktion kan upprätthållas under dess livslängd.
- Avloppsanläggningen ska åtföljas av en drift- och underhållsinstruktion från leverantören som innehåller de uppgifter som behövs för att säkra anordningens funktion.
- Avloppsanordningen ska i den mån det behövs vara försedd med larm om det uppstår drift eller andra funktionsstörningar. Ett larm bör alltid finnas som larmar innan en sluten behållare blir full.
- Det ska finnas möjlighet att ta prov på det vatten som kommer ut från anläggningen. Gäller ej för sluten tank eller för infiltrationsanläggning.

För alla anläggningar gäller också miljöskydd normal nivå och hälsoskydd normal nivå

Miljöskydd, normal nivå

- Teknik som begränsar användningen av vatten används, t ex vattensåla armaturer.
- Fosfatfria tvättmedel och fosfatfria hushållskemikalier används.
- Avloppsanordningen möjliggör återvinning av näringsämnen ur avloppsfraktioner eller andra restprodukter.
- Avloppsanordningen kan förväntas uppnå minst 90 % reduktion av organiska ämnen (mätt som BOD₇).
- Avloppsanordningen kan förväntas uppnå minst 70 % reduktion av fosfor (tot-P).
- Åtgärder vidtas för att minimera risk för smitta eller annan olägenhet för djur.

Hälsoskydd, normal nivå

- Utsläpp av avloppsvatten medverkar inte till en väsentligt ökad risk för smitta eller annan olägenhet, t ex lukt, där människor kan exponeras för det, exempelvis genom förorening av dricksvatten, grundvatten eller badvatten.
- Den hantering av restprodukter från anordningen som äger rum på fastigheten kan skötas på ett hygieniskt acceptabelt sätt.

För anläggningar placerade inom område med hög skyddsnivå gäller dessutom

Miljöskydd, hög nivå

- Avloppsanordningen kan förväntas uppnå minst 90 % reduktion av fosfor.
- Avloppsanordningen kan förväntas uppnå minst 50 % reduktion av kväve.

Hälsoskydd, hög nivå

- Ytterligare skyddsåtgärder utöver den huvudsakliga reningen i anordningen vidtas. Exempelvis kan det finnas behov av att förbjuda vissa utsläpp, att göra utsläppspunkten mer svårtillgänglig, att öka anordningens robusthet eller att lägga till reningssteg som ytterligare reducerar föroreningsinnehållet, ökar uppehållstiden, utjämnar varierande flöden eller tar emot eventuellt bräddat vatten.
-

Bilaga 2

Exempel på tekniker som klarar normal respektive hög skyddsnivå

Anläggningar som bedöms uppfylla kraven på hög skyddsnivå

- Minireningsverk med dokumenterad reningseffekt.
- Slamavskiljning med efterföljande fosforavlastande markbädd.
- Urinseparerande toalett med uppsamling av urin till sluten behållare samt övrigt spillvatten till slamavskiljning med efterföljande infiltration.
- Toalettavlopp till sluten tank och efterföljande infiltration för BDT-vatten.
- Torrtoalett/förmultningstoalett samt slamavskiljning och efterföljande infiltration för BDT-vatten.

Anläggningar som bedöms uppfylla kraven för normal skyddsnivå

- Slamavskiljning med efterföljande infiltration.
- Ovanstående anläggningar som uppfyller kraven på hög skyddsnivå.

Miljönämnden är öppen för nya lösningar om man kan visa att kraven klaras.

Exempel på barriärer som kan ge ökat skydd mot smittspridning

- Att placera utsläppspunkten så att risken för att någon exponeras av avloppsvattnet minskar. Detta kan t ex göras genom att utsläppspunkten görs otillgänglig för människor och djur med hjälp av ett täckt dike, växtlighet, stängsel eller motsvarande. Vattnet kan även behöva pumpas till en lämpligare utsläppspunkt.
- Separat hantering av fekalier/WC-avlopp till exempel i en sluten tank, så att dessa inte blandas med avloppsvatten som leds till yt- eller grundvattenrecipienter.
- Polering av renat avloppsvatten i exempelvis markbädd, infiltration eller liknande.
- Behandling av utgående vatten med ozon, UV-ljus, pH-höjning eller annan desinfektionsteknik. Det är viktigt att eventuella negativa konsekvenser på miljön tas i beaktande vid val av eventuell behandling av utgående vatten.

Bilaga 3

Områden som det enligt Mönsterås kommuns lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön krävs tillstånd för att inrätta BDT-avlopp. (i övriga områden krävs anmälan).

Skrika
Vällö
Grimhult
Krokstorp
Habbestorp
Mönsterås-Torp
Svartö
Verkholm
Nydala
Herrholmarna
Tålebo
Ramsås
Århult
Skälleryd
Brotorp
Häggemåla
Njutemåla
Björnö
Ödängla